

تروریسم؛ چارچوبه‌ای برای تحلیل

مؤلفان:

دکتر کایک خیبری

(عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی)

سعیده زارع

(کارشناس ارشد روابط بین الملل)

انتشارات اودیسه

۱۴۰۰

سرشناسه	: خبری، کابک، ۱۳۳۹ -
عنوان و نام پدیدآور	: تروریسم؛ چارچوبه‌ای برای تحلیل / مولفان کابک خبری، سعیده زارع؛ ویراستار شهرام فیروزی.
مشخصات نشر	: آمل: اودیسه، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۹۲ ص.
شابک	: ۲۳۰۰۰ ریال: ۹-۷۷-۷۵۲۵-۶۲۲-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: این کتاب با عنوان " تروریسم؛ چارچوب تحلیلی " توسط همین انتشارات در سال ۱۳۹۹ فیبا گرفته است.
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۱۸۸] - ۱۹۲.
عنوان دیگر	: تروریسم؛ چارچوب تحلیلی.
موضوع	: تروریسم
موضوع	: Terrorism
موضوع	: سازمان ملل متحد -- قطعنامه‌ها
موضوع	: United Nations -- Resolutions
موضوع	: تروریسم -- پیشگیری -- همکاری‌های بین‌المللی
موضوع	: Terrorism -- Prevention -- International cooperation
شناسه افزوده	: زارع، سعیده، ۱۳۷۰ -
رده بندی کنگره	: HV۶۲۳۱
رده بندی دیویی	: ۳۱۲/۶۲۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۶۱۷۳۶۵
وضعیت رکورد	: فیبا

ISBN:978-622-7525-77-9

انتشارات اودیسه

فیروزچاپ

شناسنامه کتاب:

نام کتاب:	تروریسم؛ چارچوبه‌ای برای تحلیل
تألیف:	دکتر کابک خبری - سعیده زارع
ویراستار:	شهرام فیروزی
صفحه‌بندی:	فرشته حبیب زاده
ناظر چاپ:	پژمان فیروزی
شمارگان:	۵۰۰ نسخه
نوبت چاپ:	اول - ۱۴۰۰
ناشر:	اودیسه (<i>odyse.ir</i>)
چاپخانه:	فیروزچاپ (<i>firozchap.ir</i>)
صحافی:	گاندی
قیمت:	۲۲۰۰۰ تومان
شابک:	۹-۷۷-۷۵۲۵-۶۲۲-۹۷۸

« حق چاپ محفوظ است »

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه: تروریسم به عنوان بازیگر جدید عرصه سیاسی و بین‌المللی	۷
فصل اول استراتژی‌های تروریسم	۱۹
مقدمه: استراتژی‌های تروریسم	۲۱
نتیجه‌گیری	۵۳
فصل دوم نبرد نظامی با تروریسم: تماس مستقیم در برابر جنگ غیرمستقیم	۲۲
فصل سوم تروریسم و جنگ‌های نامنظم	۷۳
فصل چهار سازمان ملل و مبارزه با تروریسم	۱۰۵
کمیته اجرایی قطعنامه ۱۲۶۷ سازمان ملل متحد (۱۹۹۹)	۱۲۹
فصل پنجم متحد شدن علیه تروریسم: توصیه‌هایی برای بکارگیری یک استراتژی جهانی بر ضد تروریسم: نقد و بررسی سیاست سازمان ملل متحد در خصوص مبارزه با تروریسم	۱۳۳
دیدگاه	۱۷۳
نتیجه‌گیری	۱۸۰

روشن کردن آتش یک جنگ، به عقیده مائو زدوونگ، در تئوری ساده ولی در عمل بسیار دشوار است. اما مشکل تر از هر دوی این موارد، فرو نشاندن آتش جنگ است. نظریه پردازان جدید در باب تروریسم معتقدند استراتژی و تاکتیک در برخورد با این گروه‌ها باید متحول گردد. آنان معتقدند تروریسم دیگر درباره سیاست یا تحولات سیاسی نیست. این گونه از جنگ‌ها در آینده به عنوان شکل غالب منازعات در خواهند آمد. برای گروه‌های تروریستی، گونه‌های نامنظم خشونت تنها راه ممکن برای مقابله با دشمنان تعریف شده و کسب قدرت سیاسی است.

پست مدرن‌ها و طرفداران نظریه انتقادی، معتقدند که جنگ یک فرهنگ بینادولتی است و تهی از اهداف سیاسی می‌باشد. این نظریه پردازان هیچ گونه اعتمادی برای این ایده که تروریسم گونه‌هایی از خشونت سیاسی هستند، قائل نمی‌باشند. به عقیده آنان راه درک گونه‌های در حال ظهور منازعات و بطنی به دولت نداشته و بین دولت‌ها رخ نمی‌دهد، آن‌چه اکنون مسئله اصلی است، «خون و احساس تعلق است».^(۱) به عبارت بهتر درک هویت و شرایط داخلی است که خشونت را تعریف می‌کند. برخی از نویسندگان معتقدند که تکنولوژی و ایدئولوژی باعث شده‌اند تا تروریسم از اقدامی علیه قدرت سیاسی، تبدیل به جهت‌گشتار وسیع گردد.

یک مثال می‌تواند نقش محرک‌های سیاسی در عملیات‌های تروریستی را نشان دهد: حمله تروریستی ۱۱ سپتامبر به ساختمان مرکز تجارت جهانی و پنتاگون. اهداف

۱. بحث مفصل این مطلب در فصل دوم منبع زیر آمده است:

-M. Ignatieff, Blood & Belonging: Journey Into New Nationalism(New York : Farrar, Strauss & Giroux ۱۹۹۴)

سیاسی از جمله علل حمله تروریستی به قدرت آمریکا در نیویورک و واشنگتن در سپتامبر ۲۰۰۱ بود. این اقدام به عنوان اولین جنگ قرن بیست و یکم قلمداد می‌گردد. هیچ حمله تروریستی در طول تاریخ تا این اندازه کشته بر جای نگذاشته است. بسیاری از غربی‌ها در شگفتی هستند که چگونه انسان‌هایی حاضرند به خاطر باورهای مذهبی، جان خود و هزاران انسان دیگر را فدا کنند. مذهب امروزه قدرت محرک بسیار مهمی است، اما تنها یکی از اهدافی است که تروریسم، جنگ نامنظم، و دیگر اشکال منازعات به دنبال آن هستند.

مطالعه تروریسم کار بسیار دشواری است. برخی اوقات نمی‌توان برای این واژه، معادل مفهومی مناسبی پیدا کرد. دولت فدرال آمریکا ده میلیارد دلار در بودجه سال ۱۹۹۹ برای مقابله با تروریسم پیش‌بینی نمود. استفاده از زبان هویتی وارزش‌محور و یا تحریک‌کننده، باعث می‌گردد تا به خوبی نتوانیم تروریسم را درک نماییم. برخی آن را به عنوان «رزمندگان راه آزادی» که عبارتی به مراتب دل‌نشین‌تر از تروریست‌ها است تعریف می‌کنند. در عین حال بار ارزشی آن نیز بیشتر است. (Baylis, ۲۰۰۳, PP ۲۱۰)

علاوه بر ابهام در مفهوم، تأثیرات اقدامات تروریستی نیز مورد بحث است. دولتمردان اقدامات و عملیات تروریستی را به عنوان اقدامات نظامی می‌بینند که بدون حمایت و پشتیبانی نیروهای متعارف، قادر به کسب اهداف خود نمی‌باشند. برخی نیز تروریسم را در قالب‌های هویتی نگاه کرده و معتقدند آنان فاقد برنامه‌های مشخص ایدئولوژیک هستند. به عنوان مثال لارنس فریدمن معتقد است که تروریست‌ها شامل

کسانی می‌شود که از آمریکا، اسرائیل، و تمامی دشمنان اسلام نفرت دارند. (William Blum, ۲۰۰۲, P ۳۰)

در برخی موارد نیز تروریسم به گونه‌ای افراطی مورد تعریف قرار می‌گیرد، نظیر آنچه وزارت دفاع آمریکا دربارهٔ وظایف MOOTW^۱ عنوان می‌دارد:

«کنترل تسلیحات، مبارزه با تروریسم، مبارزه با مواد مخدر، اجرای تحریم‌ها، عملیات در مناطق بحرانی، تضمین آزادی کشتیرانی و هوانوردی، کمک‌های انسان‌دوستانه، حمایت نظامی از اقتدار شهروندان، حمایت مردمی و کمک به مبارزه با شورشیان، عملیات غیر نظامی، عملیات حفظ صلح، امنیت کشتیرانی، عملیات بازسازی، عملیات نمایش قدرت، و ضربه زدن و تهاجم، از جمله مواردی است که وزارت دفاع آمریکا از آنان حمایت می‌کند.» (Joint Warfighting Center, ۱۹۹۵)

این تعریف همانند تعریف ۸ صفحه‌ای هملتون از عبارت «یاغی‌گری» و تحقیق ۳۸ صفحه تروریسم سیاسی، گسترده و وسیع است. (Hamilton, ۱۹۹۸)

تروریسم عبارت است از استفاده مستمر، یا تهدید به کاربرد خشونت به وسیله یک گروه کوچک، جهت کسب اهداف سیاسی نظیر ایجاد ارباب، جلب توجه گسترده به یک خواست سیاسی، و یا مخالفت با قوانین حقوقی سخت و بی‌رحمانه. اف بی آی (FBI) در تعریف تروریسم عنوان می‌دارد:

۱. Military Operations Other Than War